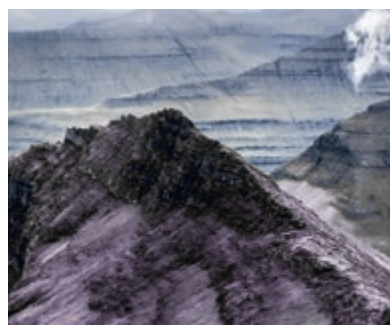

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
TERWOLDE-DE VECHT**

04 De derde
verzoeking

06 Moreel appèl

08 Het geweten

...mijn kinderen hebben gezondigd

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

Wat verwacht u van uw kind? Moet het mee kunnen komen op school? Een goede baan hebben? Sociaal zijn? Een fijn karakter tonen? Geliefd zijn in de groep? Allemaal belangrijke zaken. Maar boven alles heeft uw kind verzoening van de zonden nodig.

► **Misschien hebben mijn kinderen gezondigd.**

Job 1:5

Laat dat laatste toch geen holle frase in uw gebed zijn, maar een diep doorleefd verlangen, want: '...mijn kinderen hebben gezondigd'.

Dit zijn woorden van Job, de vader van een groot gezin. Hij was geen heilige zonder zonden, maar wel

geheiligd in Christus! Job was oprecht, vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad. Dit waren voor hem doorleefde begrippen. Hij was een levende tempel, waarin Gods Geest duidelijk zichtbaar was.

Kinderen een zegen

Kinderen zijn een erfdeel van de Heere, een weelde in het huwelijk en een schat voor de ouders. Daarmee wordt al direct de pijn beschreven van hen die de kinderzegen moeten missen. Job en zijn vrouw hadden tien kinderen: zeven zonen en drie dochters. Uit alles blijkt dat de gunst van God over Job en zijn huis was.

Gezien zijn omvangrijke gezin en zijn bloeiende onderneming zou men hem een zeer drukbezet man kunnen noemen. Toch valt deze vader op door zijn aanwezigheid en toewijding in zijn gezin. De grootte ervan en de grootte van zijn bedrijf vormen voor hem geen belemmering om de Heere te dienen. Zijn rijkdom evenmin.

Dat zijn benen de rijkdom kunnen dragen, komt omdat het buigende benen zijn! Job is een man van praktische vroomheid. Het zijn echter geen zelf verworven deugden, waarmee hij wordt getekend! Wie zou hier niet de werkingen van de Geest van Immanuel in herkennen?

Kinderen en zonden

Job en zijn vrouw zijn gezegend met tien kinderen. Er is alle reden om aan te nemen dat er in hun gezin een voortreffelijk gezinsklimaat heerste. De vrome Job gunt zijn kinderen familiebijeenkomsten. Hij heeft de waarde daarvan ingezien. Zij kunnen hun vader niet verwijten 'dat ze ook nooit wat mogen'. Tegelijkertijd weet Job dat het kinderen van hém zijn en daarom werkelijk tot álles in staat. In hoofdstuk 14 zegt hij: 'Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet één'. De mogelijke zonden van zijn kinderen houden hem bezig. Het is een zaak waarbij hij niet wegstapt. Hij zingt niet mee in het koor: 'Mijn kind doet zoiets niet'.

De tekst wordt voorafgegaan door het woordje 'misschien'. Job is er niet van overtuigd, hij is ook niet

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE TERWOLDE-DE VECHT

Vanaf ongeveer 1865 worden er op verschillende boerderijen in de omgeving van Terwolde, Teuge en De Vecht kerkdiensten belegd voor degenen die zich niet kunnen verenigen met de leer, zoals die in de plaatselijke kerken wordt gebracht. Uiteindelijk

leidt dit in 1891 tot de instelling van een Kruisgemeente. Omdat er aan de kerkdiensten op de boerderijen nogal wat beperkingen verbonden zijn, betreft men in 1908 een nieuw kerkgebouw aan de Avernoordseweg in De Vecht. Nadat het aantal zitplaatsen verschillende keren is uitgebreid, wordt het kerkgebouw in 1953 vervangen door nieuwbouw. Op 1 april van dat jaar neemt ds. H. van Gilst het nieuwe kerkgebouw in gebruik met een preek over 2 Kronieken 6:32-33. In de loop der jaren moet ook dit kerkgebouw verschillende keren worden vergroot. Bij de laatste verbouwing, in 2012, wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 850. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Herdenk de trouw aan ons voorheen betoond'. Het aantal belijdende leden bedraagt 413, het aantal doopleden 364.

direct achterdochtig, maar hier staat een vader die zijn eigen hart kent. Van buiten lijkt alles wel te kloppen bij zijn kinderen, maar daarmee is Job niet tevreden. Nee, hij weet dat de (verborgen) zonden van zijn kinderen Gods toorn en wraak afroepen. Zo heeft hij blijkbaar zelf de zonde leren kennen. Genade maakt zo voorzichtig en gaat zo nauwkeurig te werk, juist als het om eigen vlees en bloed gaat. Job draagt de zonden van zijn kinderen als zijn eigen zonden.

Voor elk kind staat er een altaar, elk kind heeft persoonlijke verzoening nodig.

We lezen hier een ernstige waarschuwing voor ons. Hoe vaak zijn we niet tevreden met wat uitwendige godsdienst bij onszelf en onze kinderen? De kinderen van Job zijn ongetwijfeld welvarend geweest, maar bij Job telt vooral hun ziel! Bij ú ook?

Kinderen en verzoening

Vader Job laat zijn kinderen roepen als de familiebijeenkomsten voorbij zijn. Hij kan de gedachte niet verdragen dat zijn kinderen mogelijk gezondigd hebben. Wat is dit toch een zuiver voorbeeld van hoe ouders met hun kinderen moeten omgaan. De kinderen moeten zich alle tien heiligen. Dit betekent dat zij zich eerst moeten verkleden, daarna zichzelf onderzoeken en vervolgens belijdenis doen bij Jehova over hun zonden. Voor dag en dauw staat Job op en treedt hij met ieder kind apart naar het altaar. Daar vloeit het bloed en wordt het offerdier verteerd. Daar worden Job en zijn kinderen onderwezen in de noodzaak van de voltrekking van Gods heilig recht. Alleen in de weg van een offer en bloed kan er verzoening met God komen. Zo klinkt

hier in het Oude Testament de roep om het heilige Offerlam. Job heeft altaren opgericht. Tien altaren. Voor elk kind staat er een altaar, elk kind heeft persoonlijke verzoening nodig. Wat weegt hem de persoonlijke verzoening. Bij ú ook? Job deed dit álle dagen. Wat schitteren in deze enkele woorden de rijkdom én de reikwijdte van de verzoening. Elke dag was er een nieuw offer mogelijk en beschikbaar. Zie hier de kracht en de beschikbaarheid van het bloed van Christus. Job had dat bloed nodig voor zichzelf en voor zijn kinderen. Dit tekent nu een kind van God: verbonden aan het altaar, aan het bloed van het Lam, elke dag opnieuw. U ook?

Kinderen en de eeuwigheid

Dit was het laatste wat Job met zijn kinderen deed voordat zij door de dood werden weggerukt. De koning der verschrikkingen zal het hart van Job en zijn vrouw doen sidderen en zwaar maken van verdriet: tien kinderen zullen in één moment in de eeuwigheid zinken. Als u vandaag afscheid moet nemen van uw geliefden, bent u dan 'vrij' van hun bloed? Dat wil zeggen: hebt u met hen indringend gesproken over de noodzaak van het bloed? Hebt u er samen om gebedeld?

In ons drukke leven vol stemmen klinkt er één stem boven alles uit. Het is de stem van Christus, Die roept: 'Laat de kinderkens tot Mij komen!' Laten alle stemmen rondom u dit bevel toch niet overstemmen. Het offer van Christus is gebracht op Golgotha. Wij hoeven daar niet meer heen, maar nog steeds is deze priesterlijke bewogenheid een vereiste in onze tijd. In gesprek en in gebed: 'Mijn kinderen hebben gezondigd'. De reikwijdte van dit bevel omvat alle ouders en opvoeders, ja, de héle gemeente. Want in haar midden bedienen we niet voor niets de Heilige Doop. Gelukkig huisgezin, waar vader de weg naar hét Altaar gaat. Om jaloers op te zijn, toch? Gelukkige kinderen van God; zij hebben een biddende oudste Broeder, Die voor hen bidt! ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN over Lukas 18:35-43

Christus doet nu Zijn laatste poging aan ons om ons te bekeren. Hoelang denkt u dat u deze middelen nog hebben zult? Kan de Heere ze niet haastig, als u er niet het minst aan denkt, van u wegnemen? U mensen die reeds grijze haren krijgt, hoelang denkt u nog te leven? O, dat u eens met ernst op uw sterven bedacht zou zijn, want de Heere zal komen als een dief in de nacht!

Ook staat de Heere Jezus op het punt om ons land, vanwege de hand over hand toenemende zonden en de onbekeerlijkheid van het volk, te verlaten. Het einde van de wereld komt nabij. O, alles roept en zegt ons aan dat Christus hier Zijn laatste reis maakt, en dat alle arme, blinde zondaars die nog gaarne door Hem behouden willen worden, niet langer moeten talmen, maar zich moeten haasten om Hem met alle ernst om hulp te roepen. Hij wilde hen in deze laatste reis, eer Hij voor eeuwig weggaat, nog mede behouden en genezen.

Doch laat ons tot de tekst terugkeren. 'En het geschiedde als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bedelende'. Drie dingen worden hier van deze mens getuigd:

- Dat hij blind was;
- Dat hij bedelde;
- Dat hij aan de weg zat.

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

- a. Hij was een mens die van zijn gezicht beroofd was. Hij was geheel blind, zodat hij niets zien of onderscheiden kon. Een zware bezoeking, geliefden! Want wat is er smartelijker dan blind te wezen en nooit één straaltje licht te kunnen zien; te meer als het een ongeneeslijke blindheid is, zoals het bij deze mens naar alle waarschijnlijkheid zal geweest zijn. Want, was er raad voor hem geweest om door mensen genezen te kunnen worden, hij was hier zeker niet blind aan de weg blijven zitten, en had de Heere Jezus niet zo ernstig om hulp aangeropen.

Laat ons nu maar meteen opmerken dat deze blinde mens ons in de tekst voorkomt als een zeer duidelijk en levend afbeeldsel van alle arme, blinde zondaren. Zijn ganse geval en zijn genezing door de Heere Jezus, met al de bijkomende omstandigheden, dient ons tot een schoon beeld van dat wonderschone genadewerk Gods, van de geestelijke genezing van arme, blinde zondaren door de Heere Jezus. Wij kunnen voor onszelf geen recht nut van deze geschiedenis hebben, tenzij wij die zo figuurlijk en zinnebeeldig lezen en verklaren.

Het is dan zo, mijn toehoorders, dat wij allen van nature door de zonde in de schrikkelijkste blindheid en duisternis naar de ziel leven. O, wij missen allen dat schone en onwaardeerbare beeld Gods, waarmee Adam in de staat der rechtheid bedeed was, en daarmee missen wij alle geestelijke en zaligmakende kennis Gods. O, wij mogen vele dingen van de wereld weten, maar helaas, wij kennen God niet, wij kennen onszelf niet, wij kennen onze zonde en ellende niet, wij kennen Christus, de Weg des levens niet. Wij liggen gedompeld in een afgrijselijke blindheid en duisternis. Al wat van nature aan een mens is, is enkel blindheid en goddeloosheid. Daarom komen zondaren en onbekeerden in de Heilige Schrift overal voor als blinden, dwazen, slechten, verstandelozen en onwetenden die in de duisternis wandelen.

► wordt vervolgd

De derde verzoeking

ds. C. Harinck, Kapelle

**Al deze dingen zal ik U geven,
indien Gij nedervallende mij zult aanbidden.**

Mattheüs 4:9

Tweemaal was de duivel afgeslagen. Nu valt hij voor de derde en laatste maal Jezus aan. Het is de brutaalste en meest gedurfde onderneming van de duivel.

De duivel werpt alle maskers af en vraagt openlijk om de aanbidding door Jezus. Jezus had Zich door Zijn doop bereid verklaard het pad van lijden en dood te betreden. De duivel doet nu een uiterste poging Jezus daarvan te weerhouden.

Hij stelde Hem op een hoge berg en toonde Jezus al de koninkrijken van de aarde met hun rijkdom en macht. Lukas zegt: '... in een ogenblik tijds'. Het betekent dat de duivel op een kort moment Jezus al de macht, pracht, praal en genot van de wereld toonde. Jezus zag voor Zijn ogen de steden, de paleizen, de rijkdommen, de kunstwerken, de machtige legers, de feesten en de genietingen van de koninkrijken van de wereld. Wat een geestelijke macht heeft de duivel! Hij kon Jezus' voorstellingsvermogen binnendringen en Hem als op een kort moment de heerlijkheid van alle koninkrijken van de wereld tonen. Zo kan hij ook met ons doen.

Beloofd

Na dit Jezus getoond te hebben,

sprak de duivel: 'Al deze dingen zal ik u geven, indien Gij nedervallende mij zult aanbidden' (Matth. 4:9). Satan bood Jezus al die macht en heerlijkheid aan indien Hij slechts voor hem wilde neervallen en hem aanbidden. Wat een verzoeking! Een verzoeking om God, Zijn Vader geheel af te vallen en de duivel als koning over de wereld te erkennen.

Dit diepste punt van de verzoeking kan slechts worden verstaan wanneer we denken aan wat Zijn Vader Jezus had beloofd. Psalm 2:8 zegt: 'Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting'. De duivel aanbidden, zou niet alleen afgoderij betekenen en een schepsel als God vereren, maar het zou een verachting zijn van wat de Vader had beloofd. Satan bood Jezus een kortere en gemakkelijker weg naar het koningschap over alle koninkrijken der aarde aan: slechts een kniebuiging, meer niet. Terwijl het aanbod van Zijn Vader lijden, verlating, helse smarten, dood en graf vereiste.

Jezus' antwoord

Jezus doorzag het satanische van deze verzoeking. Hij sprak: 'Ga weg, satan; want er staat geschreven:

Den Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen' (Matth. 4:10). Het was niet langer een weerwoord, maar een bevel. Met grote autoriteit sprak Jezus: 'Ga weg, satan!' Jezus noemde hem satan, de tegenstander die zich verzet tegen alles wat van God is. Jezus bleef trouw aan Zijn Vader en beval de vijand te vertrekken. De duivel heeft gezwegen en gehoorzaamde Hem. Hij ging weg. 'En zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem' (Matth. 4:11). In deze tekst ligt iets van de warme relatie tussen Jezus en de engelen. Zij werden weerhouden om Jezus in de verzoeking bij te staan, maar nu keren zij vol bereidheid om Hem te dienen tot Hem terug.

Jezus overwon de duivel, opnieuw met het zwaard van Gods Woord. Zonder de minste aarzeling sprak Jezus het juiste woord uit de Bijbel,

Jezus overwon de duivel met het zwaard van Gods Woord.

waardoor de aanval van de duivel werd afgeslagen. Wat is het Woord van God belangrijk in de strijd met de duivel! Zonder het Woord ben je ongewapend. Zoek het Woord van God te kennen. Luister niet naar de verwarde uitspraken van je eigen hart, maar naar de duidelijke uitspraken van de Bijbel. Jezus overwon de duivel met het zwaard van Gods Woord.

'En Jezus keerde weder door de kracht des Geestes' (Luk. 4:14). Door de Heilige Geest behaalde Jezus' mensheid de overwinning. Het is de Heilige Geest Die Jezus naar Zijn ware mensheid de bekwaamheid, macht en wijsheid gaf om de duivel tegen te staan, om te preken, wonderen te doen en vooral gehoorzaam te zijn tot de dood, ja, de dood des kruises.

De laatste verzoeking was de

grootste en de ernstigste: 'Al deze koninkrijken zal ik u geven, indien Gij nedervallende mij zult aanbidden'.

Wat kan de duivel ons veel

aanbieden. En je hoeft slechts voor hem te buigen en je ontvangt het. Hij verzwijgt echter de hoge prijs die je moet betalen. De duivel is als de overspelige vrouw uit het Spreukenboek. Zij zit aan de kant van de weg en roept: 'De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is lieflijk' (Spreuken 9:17). Maar de duivel verzwijgt 'dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel' (Spreuken 9:18).

Jezus zei: 'Ga weg, satan!' Dat is het beste om te zeggen. Want zijn verzoeken zijn levensgevaarlijk. Naar hem blijven luisteren, kan dodelijk zijn. De verzoeking in de woestijn toont ons hoe machtig en listig de vijand van onze zielen is. Het is zo waar: 'Ja mijn ziel, gij mocht wel beven, was er koning Jezus niet'. ♦

► slot volgt

► 'Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hohen berg'.

Moreel appèl

Het eerste kabinetsberaad in het nieuwe jaar was achter de rug. Minister-president Schoof kwam voor de gebruikelijke persconferentie. En daar klonk het opeens: een moreel appèl. Voor anderen natuurlijk, of misschien iets voor onszelf?

P. Schalk, Veenendaal

Weet u het nog? Het eerste kabinet Balkenende, dat aantrad na de paarse kabinetten, gevormd door PvdA, VVD en D66. Kabinetten die zich kenmerkten door het creëren van ongekende vrijheden en het loslaten van christelijke waarden en normen. Dat leidde overigens tot een diepgevoelde individualisering.

Hoongelach

En toen kwam het eerste kabinet Balkenende. Deze minister-president van CDA-huize kwam al tijdens de verkiezingscampagne met de oproep

om weer fatsoen terug te brengen in de samenleving. Hij bestond het om te spreken over het herwaarderen van waarden en normen. Hoongelach was zijn deel. Spruitjesgeur en betutteling, dacht men. Maar hij zette door. Er kwam een discussie op gang, en ook in reformatische kring sloegen we de handen ineen. Waarden en normen, vanuit Bijbels perspectief wel te verstaan. De toenmalige minister-president liet het hoongelach van zich afglijden. Hij zette door, ook nadat hij de verkiezingen had gewonnen en een kabinet had gevormd.

► Een golf van geweld spoelt over hulpverleners heen.

Maar wat kwam ervan terecht?

Schandalig

Het is ruim twintig jaar later. De jaarwisseling ligt al weken achter ons. Natuurlijk, er worden nog steeds goede wensen uitgewisseld, maar de meeste mensen zijn alweer overgegaan tot de orde van de dag. Maar het publieke debat gaat nog over de jaarwisseling.

Opnieuw waren er ongekende cijfers. Er werd voor 110.000.000 euro (u leest het goed: honderdtien miljoen) vuurwerk ingekocht. Althans, dat zijn de officiële cijfers. We mogen toch aannemen dat het illegale vuurwerk niet meegerekend is. Hoeveel daaraan besteed is, mag men raden.

Nog meer cijfers: er vielen 1200 (twaalfhonderd) gewonden. Dat is nogal een veldslag. Als je bedenkt dat het merendeel van deze slachtoffers viel in het eerste uur van het nieuwe jaar, dan mogen we wel vol schaamte het hoofd buigen, want helaas was het ook hier en daar op de biblebelt raak. Of wijzen we alleen naar anderen?

Naast die getallen was er nog iets anders. Een golf van geweld spoelde over de hulpverleners heen. Politiemensen, brandweerlieden, beveiligers, ambulancepersoneel, verpleegkundigen en artsen werden bedreigd en belemmerd in hun werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid. Schandalig!

Publiek debat

Terecht dat daar nog steeds over wordt gesproken in het publieke debat. Burgemeesters roepen om een algeheel vuurwerkverbod. Hulpverleners roeren zich, soms zelfs met het dreigement dat ze voortaan maar thuis zullen blijven. Laat de chaos maar eens ontstaan! Dat mag natuurlijk niet, en zeker niet voor de mensen in overheidsdienst. De overheid is er immers ten goede van de burgerij, en zal bescherming moeten en willen bieden. Maar het is wel begrijpelijk dat de wanhoop toeslaat als het jaar na jaar erger wordt rond de jaarwisseling.

En dan mengt zich de minister-president in dat publiek debat. Tijdens zijn persconferentie hield hij zich in eerste instantie bij de feiten. Hij gaf aan dat het kabinet zich (nog) niet

had uitgesproken voor verregaande wetgeving. Maar toen journalisten bleven aandringen en zelfs aangaven dat hij als minister-president toch een moreel appèl zou kunnen doen op zijn ministersploeg, toen kwam hij naar voren met zijn oproep, zijn 'moreel appèl op die jongeren om dat nou eens niet te doen, en degenen die eromheen staan, dat die ook het morele besef hebben dat het niet normaal is om dat te doen. En dat ze ook daartegen optreden'.

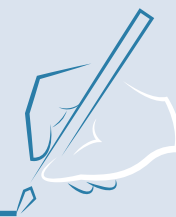
Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods.

Een diepe les

Zo'n moreel appèl is een krachtig signaal. En het is gemakkelijk om het van ons af te schuiven, bijvoorbeeld met de constatering dat wij ons niet hebben misgaan, dus dat het geldt voor anderen. Maar misschien is een moreel appèl voor ons allen wel van belang, niet alleen bij extreme uitwassen, maar juist in allerlei andere omstandigheden. In je gezin bijvoorbeeld, als je te gemakkelijk naast de anderen doorleeft. Op je werk, als je je collega's maar laat doorgaan met zaken die niet kloppen. In de straat, als je geen oog hebt voor de oude buurvrouw die nauwelijks boodschappen durft te doen als het glad is. In de politiek, als social media gebruikt worden om elkaar de tent uit te vechten. In de kerk, als we precies weten wat er mis is met de prediking of in het pastoraat. In je relatie, als je alleen doet waar je zelf zin in hebt. In je omgang met de Heere, als dat een sleur is geworden. In al die gevallen is het hoog tijd om een moreel appèl te doen, niet op anderen, maar op jezelf. Dan wordt het een levende werkelijkheid wat Paulus zegt in Romeinen 3: 'Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods'. Dan weet je het: niet alleen zij, maar ook wij, ook ik! Om vervolgens toch verder te lezen over de genade, de verlossing die in Christus Jezus is. ♦

De koster en de zegen

ds. M. Karens, Middelburg

Er zijn veel taken in de kerkelijke gemeente die van groot belang zijn. Eén ervan is die van de koster of de kosteres. Zij zijn onmisbaar.

De koster verricht achter de schermen veel meer werk dan de meeste kerkgangers beseffen. Een blijk van waardering is op z'n plaats! Eén van de taken is de dominee van water en koffie voorzien. De koster moet terdege rekening houden met allerlei smaken van herders en leraars. Zeker is het voor de dorpelwachter ingewikkeld als er steeds verschillende gastpredikanten voorgaan. De vragen worden vaak verzonden per e-mail: Hoeveel glazen water wenst u op de kansel? Of moet het appelsap of iets anders zijn? Wilt u koffie vóór en/of na de dienst? En hoe drinkt u de koffie? In de gemeente van Eindhoven zorgde lang geleden de oude koster voor de koffie na de dienst. Hij ging dan altijd net voor de slotzegen de fluitketel opzetten. Maar na die bidagavonddienst ging het verkeerd. Onder het uitspreken van de zegen ging de fluitketel. Steeds luider klonk de schelle fluittoon door de kleine kerkzaal. Of de kerkgangers veel van de zegen hebben verstaan, is de vraag.

Nu toch even over die zegen. Velen zien de zegen als het moment waarop men bezig kan zijn met het dichtknopen van jassen of het geld bij elkaar zoeken voor de deurcollecte. Laten we er eens over nadenken. Wij mochten als zondige mensen een plaats ontvangen in Gods huis. We mochten komen voor Gods aangezicht en het Woord van Wet en Evangelie horen. Tot slot krijgen we Zijn zegen mee. Die zegen spreekt de dienaar in Naam van de HEERE uit, op Zijn gezag en met Zijn volmacht. Nadrukkelijk had de HEERE tot Mozes gezegd: 'Spreek tot Aäron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israëls

zegenen, zeggende tot hen: De HEERE zegene u en behoeve u; de HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede' (Num. 6:23-27). Bent u weleens verlegen geweest om die zegen van de drie-enige God? Er is oprecht geloof nodig om erin te delen! Er is een hart dat uitroept: 'Ik zoek de zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht'. Er is een voorval bekend van Smijtegelt in Middelburg. De overheid had een nieuw soort belasting ingevoerd, maar daartegen was verzet bij de bevolking. De overheid van Middelburg, die wel wist hoe groot de invloed van Smijtegelt was, vroeg hem of hij de gemeente wilde manen tot gehoorzaamheid. Maar dat pakte eerst iets anders uit. Want in de preek zei de dominee dat er geen nieuwe belastingen nodig zouden zijn geweest als de overheid de haar toevertrouwde middelen beter had beheerd. De gemeente hoorde dit met genoeg aan: geweldig, zoals de dominee de magistraat durfde aan te pakken. Maar toen de slotzang gezongen was en de gemeente gereed stond om de zegen te ontvangen, zei Smijtegelt: 'Hoe zou ik een volk dat de overheid niet gehoorzaam is, de zegen kunnen geven? Hij daalde de kansel af. Sommigen begonnen te huilen. Toen ging Smijtegelt terug en zei: 'Ik zie het, ik kan u niet ongezegd laten gaan en ik zal u de zegen geven. Hij is voor de berouwhebbenden die van hun wederspanningheid en ongehoorzaamheid wederkeren'. Ze zijn heel verschillend, zowel de koster als de zegen, maar beide zijn onmisbaar. ♦

► In Gods Woord lezen we regelmatig over ons geweten. Het is een voluit Bijbels begrip.

Het geweten

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

In het verouderde ‘ge-broeders’ en ‘ge-zusters’ voelen we dat het voorvoegsel ‘ge-’ ‘beide’ betekent. Dan krijgen we dus: beide broeders en beide zusters. Zo is het ook met het woord ‘ge-weten’. Taalkundig betekent het: beiden weten. Daar willen we wat verder over nadenken.

Welke twee zijn dat dan, zij die het allebei weten? Behalve ikzelf is dat dus ook nog een ander, namelijk onze alwetende Schepper. Laten we dit blijven beseffen als we het over ons geweten hebben.

Als we een beroep op ons geweten doen, hebben we niet slechts met onszelf te maken, maar ook altijd met een Tweede, onze Schepper. De vraag is welke plaats deze Tweede in het spreken van ons geweten heeft. Want ‘geweten’ kan nooit een zaak van één alleen zijn, al denken we dat vaak wel: ‘Ik vind dat goed...’, en ‘ik voel er geen kwaad in...’. Maar, hóe weten we dat dan? Waarop is ons weten, ons vinden en ons voelen gebaseerd? Hoe staat het met het spreken van ons geweten?

Vormen en misvormen

Ons geweten, en dat van onze jonge generatie, kan worden gevormd of misvormd. Er kan sprake zijn van een sprekend geweten, maar ook van een zwijgend geweten; van een goed geweten, maar ook van een slecht geweten. In Gods Woord, met name in het Nieuwe Testament, lezen we regelmatig over ons geweten. Het is

een voluit Bijbels begrip. Ons geweten is voor de praktijk van ons leven van groot belang. Zo lezen we in de Heilige Schrift over een overtuigd geweten (Joh. 8:9), een (on)ergerlijk geweten (Hand. 23:1), een medegetuigend geweten (Rom. 2:15), een zwak geweten (1 Kor. 8:12), een rein geweten (2 Tim. 1:3) en een toegeschroeid geweten (1 Tim. 4:2). Het is goed om deze bijvoeglijke naamwoorden tot ons te laten doordringen.

De vraag is welke plaats deze Tweede in het spreken van ons geweten heeft.

Hoe is mijn geweten in de dagelijkse levenspraktijk? Hoe spreekt mijn geweten? Hoe is mijn geweten in de loop van de tijd gevormd? Beseffen

we het grote belang van gewetensvorming in de opvoeding van onze kinderen? Volgens de laatste onderzoeken blijkt de gewetensvorming van onze kinderen met twaalf jaar(!) al min of meer voltooid. Dat is wel iets om heel goed over na te denken! Die tijd van de vorming is zo voorbij.

Pilatus en Saul

Een definitie omschrijft het geweten als ‘een onmiddellijke, spontane, emotionele beoordeling van onszelf en van onze daden, die we bedreven hebben, bedrijven of gaan bedrijven’. Het gaat dus om het verleden, het heden of de toekomst. Zo waarschuwde het geweten Pilatus voor zijn vonnis over de Heere Jezus. We lezen van David: na het afsnijden van de slip van Sauls mantel ‘sloeg hem zijn hart’. Het geweten van Kaïn veroordeelde hem na de broedermoord. Vóór de zondeval was er geen sprake van een functionerend geweten zoals wij dat kennen. In onze zonde staat is het geweten meestal beschuldigend van aard. Maar dat is niet altijd het geval. Zelfs van de heidenen lezen we dat hun geweten hen beschuldigt of ontschuldigt. In Gods algemene

genade is het geweten van groot belang, maar het is ook weer geen absolute maatstaf ter beoordeling van goed en kwaad. Het geweten kan ook dwalen, onder allerlei invloeden. Er zijn mensen met een nauw geweten en met een ruim geweten. Wie voortdurend over zijn geweten heen leeft, maakt het steeds zwakker. Uiteindelijk heeft men dan geen gevoel meer voor goed en kwaad. Het geweten kan dus ook vergiftigd worden. Paulus waarschuwt zelfs voor het toeschroeien van ons geweten met een brandijzer. Dan spreekt het geweten helemaal niet meer.

Heilzame geboden

Daarom is het nodig dat ons bevekt geweten wordt gevormd door het voorbeeld en het woord in de opvoeding vanaf het prille begin, door de duidelijke uitleg van Gods heilzame geboden. Want door Gods wet weten we de wil van die Ander, van die Tweede.

Ouders, let op uw taak en zaak! Want het is echt waar: woorden wekken en voorbeelden trekken. Opdat onze kinderen onder het 'beslag' van het Woord blijven en daar tot God bekeerd worden. Opdat

ze gehoorzame kinderen van God mogen worden, met een goed geweten levend voor Gods aangezicht te midden van een krom en verdraaid geslacht. Goddeloos en gewetenloos horen immers bij elkaar.

Dat Gods kinderen onder andere door de heldere wetsprediking van Zondag 34 tot en met 44 een teer leven zouden mogen leiden, waarbij hun geweten door Gods Geest wordt geheiligd en gezuiverd door de voortdurende beoordeling door Gods wil en wet. Want het gaat bij Gods genade in Christus om de levenspraktijk van heel Psalm 119. ♦

STEM UIT HET VERLEDEN

De Taalman

Daar was een taalman tussen hen.

Genesis 42:23b

DS. I. KIEVIT
(1887-1954)

Wij kunnen niet voor God bestaan, maar Hij wel, die Gezant, die Eén uit duizend. Uit deze verhouding tussen de Vader als Rechter en de Zoon als Borg, neemt de Heilige Geest oorzaak om ons deze Borg aan te prijzen. Maar evenzeer wordt ons onderwezen dat wij met deze Taalman bij de Vader moeten verschijnen, zodat de zondaar weet dat de Vader een welgevallen neemt in het offer van Zijn Zoon.

Hebt u ooit verstaan dat God en mens niet met elkaar kunnen onderhandelen? Wij kunnen niet voor God verschijnen, noch onze zaak verdedigen. God kan met de zondaar als zodanig niet van doen hebben. De adem van Zijn lippen zou ons doden. In de tegenwoordigheid van de vlekkeloos heilige God moeten wij vergaan. Deze Taalman, deze Tolk, verstaat

de rechtspraak van de hemel en de taal van de verloren zondaar die neigt ten verderve. Immers is deze Taalman in hun nood en ondergang afgedaald. Hij klom op tot de Eeuwige en stelde Zich in hun plaats in de vierschaar van God Die de schuldige geenszins onschuldig houdt. Waarlijk, Hij heeft hun aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Zonder deze Taalman gaan wij voor eeuwig te gronde. De bodemloze put opent zich voor de voet van de mens die wordt gedaagd voor de levende God. Zelfs in het voorlopig verhoor besterft hij het van schrik als zijn zonden hem ordentelijk voor ogen worden gesteld, hoe hij tegen God heeft gerebelleerd. Uw oordeel kan niet dan vreselijk wezen, o Heere, Wat een openbaring voor de schuldige zondaar wanneer deze Tolk het voor hem opneemt. Deze Tolk moet twee talen verstaan, Hij verstaat de spraak van God in het eeuwige recht en Hij spreekt altijd naar Gods hart. Maar, Hij kent

ook de spraak van de zondaar, de spraak van zijn zuchten en klagen. In al hun benauwdheden is Hij toch benauwd geweest. Hij vertolkt bij God wat zij niet meer kunnen zeggen, als alle reden ontbreekt om tegen God te antwoorden. Jozua stond sprakeloos in het gericht.

Deze Taalman keert Zich tot beide partijen in het gericht. Nee, nooit om te doorgronden wat dat zegt en toch te doorleven in al zijn diepte en ontzagwekkende ernst. Hij is hartetolk bij God.

Ach, dat wij Hem, ook na ontvangen genade, die taak veelvuldig mogen laten vervullen. Alleen in Zijn Naam heeft Gods kind macht aan het Hof van de hemel. Deze Taalman kan de zondaar bekendmaken met de weg van de verlossing in Zijn bloed. Hij heeft verzoening gevonden.

Mijn lezer, zijn deze dingen voor u ooit werkelijkheid geworden? Waarachtige werkelijkheid? ♦

Wat wij begraven

ds. H. Hofman, Grand Rapids

Het is niet eenvoudig om over een begrafenis te schrijven. Wat is sterven en begraven toch teer en aangrijpend. Wie kan echt recht doen aan de werkelijkheid van het begraven van een geliefde?

Vorige week donderdag stonden we in Franklin Lakes met een bedroefde familie Vogelaar rondom het geopende graf van hun zozeer geliefde vader, opa, broer, maar in dit geval ook een broeder. Met zijn arbeid in Gods Koninkrijk had hij velen bereikt en geraakt, als pastor, vriend, theologisch docent enzovoorts. Ondanks al het verdriet en alle gemengde gevoelens rond het heengaan van broeder C. Vogelaar menen we dat het op z'n plaats is om aan deze begrafenis sober aandacht te geven in De Saambinder. Bijzonder gaat ons meeleven en deelneming ook uit naar mevrouw Vogelaar. Vanwege de ziekte van Alzheimer is ze zich er niet van bewust dat ze weduwe werd. Ze kon ook niet aanwezig zijn. De God aller genade zij haar in deze moeilijke omstandigheden nabij en in Christus een vriendelijk Ontfermer.

De slaap des doods

Aangrijpend. Het is de mens immers gezet om te sterven! En daarna het

oordeel. Wie leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen? Wie redt zijn ziel van het graf? Wie put er troost uit het graf? Niemand toch? Het is zoals de Schrift zegt: 'De bezoldiging van de zonde is de dood'.

Zo stonden we met velen - ook uit Nederland overgekomen - alsmede een aantal broeders in de bediening rond het geopende graf van Cornelis Vogelaar. Onze broeder ds. H. de Leeuw leidde de rouwdienst op gevoeltvolle en eerlijke wijze. Hij sprak vanuit Amos 4:12 en Filippenzen 1:8. De ernst van het God ontmoeten werd alle hoorders op het hart gedrukt. Ook werd benoemd waarin de troost van een goed heengaan ligt, in het goede werk dat God begint en volbracht wordt tot op de dag van Jezus Christus.

Ds. A.A. Brugge sprak namens de gemeenten in Nederland, een hartelijk gebaar waar we - samen met de rouwdragende familie - dankbaar voor waren. Namens de familie sprak de oudste zoon Rens een dankwoord uit. Ondergetekende sprak op het

graf over 2 Korinthe 5. We bepaalden de bedroefde schare bij drie zaken aangaande het begraven van een kind van God.

Een Adamskind

Als eerste was dat: wat of wie wij dan begraven. Dat is: geen dominee, geen ambtsdrager, maar een Adamskind. Dat zegt nogal wat! Als genade werkelijk genade wordt of is, dan moet dat ook zo blijven, ook in het sterven. Nee, juist dán. We doen niet aan mensverheerlijking, maar zijn wel erkentelijk voor wat de Heere in dit leven gaf.

Als tweede mocht er ook iets gezegd worden van: wat wij niet begraven. We begraven geen herinneringen bijvoorbeeld, geen herinneringen aan vader, grootvader, man, vriend, en pastor. Wat ligt dit teer en gevoelig voor ieder die veel in Cornelis Vogelaar is kwijtgeraakt. Onze gevoelens van meeleven gaan dan allereerst uit naar zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Hij was hun man, vader en opa. We waren getuige van een innige liefdesband, die nu door de dood is verbroken. Wat mag het een troost zijn als ook geweten mag worden dat het níet de genade Gods is die begraven werd. Moge dat een troost én aansporing zijn voor het nageslacht, om die genade te zoeken en te bekomen nu het nog het heden der genade is.

Ten slotte spraken we over: wat en wie er zal opstaan. Dat is een verborgenheid, maar naar wij belijden en geloven is dat ook een werkelijkheid! Een verheerlijkt lichaam, dat wil zeggen 'veeeeuwígd', zal nodig zijn om de genade Gods eeuwig te bewonderen en te aanbidden. En dat alles om Christus' wil, Die het met Zijn zoen- en kruisverdienste heeft verworven.

Aanbidding

Zo mocht er getuigenis zijn. Dan hoeft er niet geëindigd te worden in de mens. Dat is de les die Gods kinderen hier op aarde gedurig moeten leren. En als het dan zo ver is, dan mag alles zijn vergeven en vergeten wat hier op aarde gedaan en verkeerd gedaan is. Gode zij lof, en de dank en de aanbidding in alle eeuwigheid. Geliefde lezer, mag ik u vragen of het er bij u en mij ook zó voor staat? ♦

Christus verhoogd

ds. C. Harinck

uitg. De Ramshoorn; 230 blz., € 19,95

(abonneeprijs € 14,95)

De titel "Christus verhoogd" typeert de hartelijke wens van onze geliefde broeder ds. C. Harinck, als het gaat om de inhoud van de prediking van het Evangelie: dat Christus verhoogd zal worden. Het is een herdenkingsbundel ter gelegenheid van zijn 60-jarige ambtsjubileum. Een boek met elf preken, die persoonlijk of bij leesdiensten gelezen kunnen worden. De preken worden voorafgegaan door de toespraak die ds. Harinck in 2022 in Kapelle hield bij zijn ambtsjubileum. Hij vertelt daarin heel persoonlijk over hoe de Heere Zijn genade in zijn leven verheerlijkt heeft, en hoe zijn inmiddels overleden, lieve vrouw Jannie daar ook middellijkerwijs van de Heere een plaats in heeft gehad. Hij was van huis uit onkerkelijk. Maar ineens was daar dat meisje, waarop

hij zo verliefd werd en die hem met ernst wees op de komende eeuwigheid. Dat raakte hem. Hij kocht een Bijbel en begon erin te lezen. Hij ging bidden. Hij zag het geluk van Gods volk en zijn eigen ongeluk.

Ds. Harinck vertelt hoe de Heere Zelf hem bracht tot liefde tot de Heere Jezus. En hoe, na veel worsteling aan zijn kant, de Heere uiteindelijk al Zijn rijkdom stelde tegenover zijn armoede, en al Zijn genade tegenover zijn schuld. 'Toen is die gelukkige knoop in mijn hart gelegd tussen Jezus en mijn ziel en die is nooit meer ontbonden'. Jongelui, dit moet je lezen! Uit dat alles volgt een persoonlijke raad aan ouders: Geef uw kinderen mee dat je persoonlijk in je hart moet beleven dat je zondaar bent en Gods onverdiende genade en het bloed van Jezus nodig hebt. Deze elf preken gaan over Wie de Heere wil zijn voor mensen zoals wij, met daarbij een levensverhaal waarin je leest, jongelui, hoe gelukkig je kunt worden. Een prachtig boek.

ds. J. IJsselstein, Woerden

Al de rechten van Uw mond

- anderen aangeprezen (deel 2),

ds. A. Verschuure

uitg. Van Velzen; 221 blz., € 23,50.

Van de hand van onze broeder Verschuure verscheen een bundel preken rondom het kerkelijk jaar en andere bijzondere dagen. Eerder verscheen al een deel met dertien preken met stoffen vanaf advent tot de lijdensweken. Het tweede deel, met als toevoeging 'anderen aangeprezen', begint weer met een lijdenspreek en sluit af met dankdagpreken. Beide bundels samen bevatten 26 preken. De titel van de uitgave is ontleend aan Psalm 119:7 berijmd: 'k Heb and'ren al de rechten van Uw mond...'. De preken zijn uitgesproken in de verschillende gemeenten die ds. Verschuure heeft gediend. De cover toont de kerkgebouwen van die gemeenten. Het viel mij op dat in de preken heel vaak en terecht de kanttekeningen worden genoemd en geciteerd. Daaruit blijkt de grote schat die de Statenvertalers in de

kanttekeningen ons hebben nagelaten. Om slechts één voorbeeld te noemen. De schrijver wijst er in een Hemelvaartspreek op dat als de Heere Jezus tegen Zijn discipelen zegt in Johannes 14:2: 'In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen', dit niet alleen tot troost is voor Gods kinderen in het vooruitzicht dat dan de woestijnreis ten einde is en de strijd is gestreden, maar ook dat de kanttekenaar daarbij aantekent: 'Er is ruimte genoeg, niet alleen voor Mij, maar ook voor ulieden, discipelen, en voor alle gelovigen'. Dat brengt broeder Verschuure ertoe om mensen die denken dat het voor hen wel niet zal kunnen, voor te houden niet karig van de Heere te denken. Ds. Verschuure geeft in deze preken veel onderwijs aan Gods kinderen in de verschillende omstandigheden van het leven, waarbij het onderscheid tussen bijvoorbeeld een Johannes en een Petrus wordt getekend in de leidingen die de Heere met Zijn kinderen houdt. Er is in onze gemeenten altijd weer behoefte aan preken die voor de leesdiensten gebruikt kunnen worden, vooral rond de heilsfeiten.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Vlissingen,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht.

BEDANKT

voor Middelburg-Centrum,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
voor Ooltgensplaat,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Rilland-Bath,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
voor Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

GENERALE SYNODE 2025

Graag brengen we u op de hoogte van de data waarop de Generale Synode 2025 gehouden zal worden. De eerste vergaderdagen vinden plaats op:

- woensdag 10 september 2025
- donderdag 11 september 2025

in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2-b. De vergaderingen beginnen om 10.00 uur.

Voorafgaand aan de Generale Synode zal een bidstond gehouden worden op **dinsdag 9 september** in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47, aanvang 19.30 uur. In deze dienst hoopt ds. P. Mulder, de preses van de vorige synode, voor te gaan.

Hierbij geven we ook de voorlopige

data voor de geplande vervolgzittingen aan u door woensdag 8 en donderdag 9 oktober 2025 en woensdag 11 en donderdag 12 februari 2026

Namens de roepende kerk van Werkendam,
ds. H.J. Agteresch, preses
W. Bijl, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 29 en 170: Het nieuwe telefoonnummer van de fam. ds. K. Boeder is 0341-745657.

Blz. 345: scriba van de gemeente in Capelle aan den IJssel-West is met ingang van 1 februari:

T. Vermeulen, Brucknerstraat 23,
2901 GB Capelle aan den IJssel;
tel. 010-2021375, e-mail
t.vermeulen@kliksafe.nl

Berichten

REGIOAVOND VROUWENBOND

De Vrouwenbond organiseert op dinsdag 28 januari (19.30 uur) een regioavond in kerkgebouw De Fontein van de Geref. Gemeente te Berkenwoude. Ds. C. Hoghem spreekt over 'Groet Tryféna en Tryfósa' ('Vrouwen in de gemeente', n.a.v. Romeinen 16:12). Leiding: ds. A. Verschuure. Zie ook: www.vrouwenbondgergem.nl

JONGERENAVOND CLASSIS KAMPEN

Op zaterdag 1 februari (19.45 uur) wordt voor de zesde maal een avond belegd voor jongeren uit de classis Kampen. De locatie is het kerkgebouw van de Geref. Gemeente op Urk, De Noord 7. P. Qualm, werkzaam bij De Vluchtheuvel, spreekt over 'Omzien naar elkaar bij psychische noden'. De leiding is in handen van ds. A.J. de Waard. Er is

veel gelegenheid voor ontmoeting met een hapje en een drankje. Er is een collecte voor de onkosten. Jongeren in de leeftijd van ca. 18 tot 35 jaar zijn hartelijk welkom. Voor vragen of reacties: bezinning@kliksafe.nl

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Op zaterdag 25 januari (19.30 uur) is er een regionale jongerenavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Middelharnis. Ds. A. Verschuure spreekt over 'Het Heilig Avondmaal'. Na de pauze volgt de vragenbeantwoording. Jongeren en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

HOUD ME VAST-CURSUS DORDRECHT

Stichting De Vluchtheuvel start op 4 maart de Houd me vast-cursus in

Dordrecht. In vier avonden werk je als echtpaar aan een hechtere band in je huwelijk, met begeleiding van professionele hulpverleners. Meer informatie: www.relaties.stichtingdevluchtheuvel.nl of mailhuwelijk@stichtingdevluchtheuvel.nl

VERKOPING

Nunspeet - Vrouwenvereniging Martha te Nunspeet houdt op zaterdag 1 februari (9.30-14.00 uur) de jaarlijkse verkoping. Opening om 9.00 uur door ds. A. Schot. Locatie: Kerk Geref. Gemeente, Brinkersweg 17. Opbrengst is voor zending en evangelisatie.

ZANGAVOND

Nieuw-Beijerland - Kerk Geref. Gemeente, zat. 1 febr., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. H.A. van Zetten; collecte voor ZGG.

Kerkdiensten

ZONDAG 26 JANUARI 2025

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 14.30 uur ds. W. Mouw; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Alblasserdam** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 16.30 uur ds. B. Labee; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. A. Schreuder; **Arnhem** 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Berkenwoude** 10.00 uur ds. N.I. Ude en 19.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Bodegraven** 10.00 en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 14.00 uur ds. M. Karens; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf en 16.30 uur ds. P. Mulder; **Brakel** 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Burgh-Haamstede** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Capelle aan den IJssel-West** 18.30 uur ds. M.H. Schot; **Delft** 16.00 uur ds. G. Clements; **Den Haag-Scheveningen** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 10.00 en 14.30 uur stud. W. de Jong; **Dirksland** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Doetinchem** 9.30 uur (bevestigingsdienst) ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur (intrededienst) ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 16.45 uur ds. N.I. Ude; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Eindhoven** 10.00 uur ds. M.L. Dekker en 15.00 uur ds. C. Sonneveld; **Emmeloord** 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Enkhuizen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 9.30 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 19.00 uur ds. J.M. Evers; **Gouda** 9.30 uur ds. G. Clements en 15.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch; **Goudswaard** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenzande** 9.30 en 15.30 uur ds. C. van Krimpen; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Herkingen** 14.30 uur ds. G. van Manen; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke**

10.00 uur ds. C. Harinck; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. D. de Wit; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Kampen** 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Beens; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 16.00 uur ds. W. Harinck; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Lelystad** 16.15 uur ds. W.A. Zondag; **Lisse** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur ds. B.J. van Boven; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur ds. J. de Kok; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. A. Verschuure; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 14.30 uur ds. A. Schot; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. J. Beens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Nieuwe-Tonge** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 uur ds. B. Labee en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwerkerk** 15.30 uur ds. J.J. Tanis; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Ooltgensplaat** 18.00 uur stud. W. de Jong; **Oostburg** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Oostkapelle** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Oppendoes** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Ouddorp** 9.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. A. Schot; **Oude-Tonge** 15.30 uur ds. M. Blok; **Oudemirdum** 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Poortvliet** 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Puttershoek** 14.15 uur ds.

M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rijssen-Noord** 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-West** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 uur ds. G.J. Baan en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Spijkensisse** 15.00 uur ds. H. Brons; **Sprang-Capelle** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingingen** 10.00 uur ds. J.M. Evers en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Vlissingen** 9.30 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur ds. D. de Wit; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. P.C. Vlot; **Zeist** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 18.30 uur stud. J. Kroon.

DINSDAG 28 JANUARI 2025

Hoofddorp 19.45 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oppendoes** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 29 JANUARI 2025

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 19.30

uur ds. A. Schreuder; **Brakel** 19.30 uur
 ds. J.C. Kriekaart; **Dordrecht** 19.45
 uur ds. W.A. Zondag; **Gouda** 19.30 uur
 ds. M.T. Al-Chalabi; **Herkingen** 19.30
 uur ds. E. Bakker; **Hoogeveen** 19.30
 uur ds. J. Beens; **Kesteren** 19.30 uur
 ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 19.30 uur ds.
 J.J. Hoogerbrug; **Meliskerke** 19.30
 uur ds. A.E. Brijder; **Mijdrecht** 19.30
 uur ds. G. Pater; **Nunspeet** 19.30 uur
 (voor de evangelisatie) ds. P.J. de
 Raaf; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. J.
 van Rijswijk; **Poederloijen** 19.30 uur
 ds. C. Sonneveld; **Rhenen** 19.30 uur
 (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder;
Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse;
Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur
 ds. M. Joosse; **Rotterdam-IJsselmonde**

19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;
Scherpenzeel 19.30 uur (voor de
 evangelisatie) ds. W. Mouw; **Soest**
 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Stolwijk**
 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Wageningen**
 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp;
Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens;
Woerden 19.30 uur ds. J. IJsselstein;
Zwolle 19.30 uur ds. J.B. Huisman.

DONDERDAG 30 JANUARI 2025
Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. J.
 van Rijswijk; **Hendrik-Ido-Ambacht**
 19.30 uur ds. W.A. Zondag; **Naaldwijk**
 19.45 uur ds. A. Schot; **Nieuwer Ter Aa**
 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Nieuwerkerk**
 19.30 uur ds. M. Joosse.

ZATERDAG 1 FEBRUARI 2025
Ridderkerk 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN
ZONDAG 26 JANUARI 2025
Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30
 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M.
 Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30
 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30
 en 15.30 uur evang. C. van Drunen;
Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30
 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de
 Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de
 Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A.
 van Setten; **Tilburg** (Offenbachstraat
 105) 10.00 uur evang. J.M. Walhout en
 16.00 uur ds. M.L. Dekker.

Advertenties

Te huur per 1 februari 2025 D.V.
 Volledig nieuw ingerichte kelderwoning
 in Ede-Centrum voor 2 studenten.
 Voor inlichtingen: 06-25211755 of
 06-51511253

MANNENZANGAVOND
 Alle mannen en jongens van
 harte welkom!
DV zaterdag 15 februari 2025
Ger. Gem. Oud-Beijerland - 19.30 uur
 Ds. J. van Rijswijk - meditatie
 Ardy Droogendijk - orgel
 Collecte t.b.v. GBS

Zakelijke en Familie Mediation
 vanuit een christelijke achtergrond
 Bel 06-45189898 of 06-26286723 of mail
 naar info@vanweelden-mediation.nl
 Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

Woudenberg/Scherpenzeel
 Vakantiehuisje, stacaravans en kam-
 peerplekken te huur op mini-camping.
www.kleinoudenhorst.nl
 Tel: 0640023232

Rien Mouw en Arthur de Jong in
Molen de Zwaluw te Kesteren.
 Zaterdagmiddag 25 januari.
 Zie www.arthurdejong.nl

Voor een gunstige prijs een
kerkhistorische reis naar Duitsland
 van D.v. 19 t/m 24 mei 2025.
 Info: phophthof@kliksafe.nl of
 jh.rozendaal@planet.nl

Vegan D (vit. D) van Neolife: voor sterke
 botten en tanden, soepele spieren,
 verhoogt de weerstand.
 Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM
D.V. ZATERDAG 1 FEBRUARI

Thema: Watersnood
 19.30 uur • Ger. Gem. Nieuw-Beijerland
 Organist: Pieter Heykoop • Toegang vrij!
 Leiding: Ds. H. A. van Zetten • Col. t.b.v. ZGG

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken
 én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk
 (desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | [f](#) [i](#) [p](#) [in](#) speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

DE HORIZON
 GEZINSHUIS

gezinshuisdehorizon.nl | 06 - 43 78 98 62
bastiaanvanleersum@driestroom.nl

Word jij onze nieuwe
 bewoner in Gezinshuis
 De Horizon?

Wij zijn een reformatorisch gezinshuis in het
 Betuwe Opheusden. In ons gezinshuis wonen
 mensen met een (licht) verstandelijke
 beperking. Bewoners die we graag een stap
 vooruit helpen. Benieuwd wat we voor jou of
 uw kind kunnen betekenen? Neem contact met
 ons op, we helpen je graag!

**Te huur B&B, 2-persoons
appartementje Arnemuiden.**
bbschuttersofje@gmail.com of
tel. 0118-603372

TH: onze **vrijst. koele kindvr. woning**
in Riv. gebied. Veel fietsroutes&uittips.
GG en supermarkt op loopafstand.
*** **1-15 aug. '25** 0418-671270 ***

KOOR- EN SAMENZANGAVOND **Bethelkerk (GG) Geldermalsen**

D.V. ZATERDAG 8 FEBRUARI-19 UUR

Toegang vrij ! Thema: De Storm...

m.m.v. - **Chr. Urker Visserskoor Crescendo**

o.l.v. Louwe Kramer

- **Kinderkoor De Kleine Lofstem**

o.l.v. Jolanda van Dam

Organist: Pieter Heykoop • Leiding: Ds. A.A. Brugge

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

GGiN Gouda-Gerbrandyweg
Zaterdag 1 februari | Aanvang 19.00 uur
Psalmzangavond met bovenstem
Algehele leiding: ds. A. Geuze
Persoonlijke ervaring/vertelling over de
watersnoodramp: oud. J. Rozendaal
Organist: Arthur de Jong
Toegang Vrij - Veel parkeergelegenheid
Collecte t.b.v. nieuw kerkomroepsysteem
voor Huize Winterdijk te Gouda
Meer informatie: www.arthurdejong.nl

 JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

NIEUW
Vanaf €37,95

Introdactieprijs tot 1 februari 2025

Bestel de Bijbel met schrijfruimte

- Ideaal voor persoonlijke notities
- Twee uitvoeringen, 1792 pagina's
- Verkrijgbaar in groen en camel

Bestel via gbs.nl
of info@gbs.nl

0345 610155 • info@gbs.nl

 **GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

**Wij zoeken een
warme, betrokken en flexibele
Directeur**
(1.0 fte)

**Ben jij die verbindende leider die
vanuit Bijbelse normen en waarden
bruggen weet te slaan?**

Ga dan aan de slag bij de Koningin Wilhelminaschool
in Zoetermeer, een kleine, hechte basisschool.

Meer informatie over de school: www.wilhelmina.unicoz.nl

Voor je sollicitatie, inhoudelijke vragen en informatie over het werving-
en selectieproces: Mark Dekker, organisatieadviesbureau ECM Dialoog:
06 86 88 15 88 | m.dekker@ecmdialoog.nl

← Meer informatie
en profielschets

📍 Zeker op je plek!
Koningin Wilhelminaschool

DRAAG OOK BIJ!
evgg.nl/steunen/geven

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Praktijk den Uijl

- ☛ HULPVERLENING
- ☛ COACHING
- ☛ TRAINING
- ☛ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Lunten | Yerseke
T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Begravenisonderneming
sinds 1982 — *de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar én beschikbaar

Waardenburg	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

Wij verzorgen geen crematies

info@begravenisondernemingdejongh.nl | www.begravenisondernemingdejongh.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Word ook de baas over jouw stress en onrust!

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek en somberheid?
En ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

www.stressenonrustdebaas.nl
tel. 06-25081102

Ervaar jij bovenstaande klachten?
Vraag hier gratis de online training aan van De Ontspanformule

't Kotje Ouddorp

4-persoons chalet te huur op park Haayse Bos. Mooie en rustige locatie dichtbij strand en winkels. Privacy en zondagsrust. Vanaf apr. t/m okt. Boek nu via www.tkotjeouddorp.nl

Breken met pornografie?

TAMIM
HULPVERLENING • COACHING • TRAINING
www.tamim.nu

Werken bij Adullam

Werk
vanuit
identiteit

“Dankzij onze goed onderbouwde zorgvisie sta ik sterker als teamleider”

Janine Kieviet, teamleider en verpleegkundige

Ze zit in de medische commissie bij Adullam en droeg bij aan de interne training Voorbehouden Risicovolle Handelingen (VRH). Janine Kieviet, verpleegkundige en meewerkend teamleider op Maasheim, wordt geregeld betrokken bij het verbeteren van Adullams zorg. Die zorg ligt inmiddels op een hoog niveau.

Lees het hele verhaal op adullam.nu/janine

Ook werken bij Adullam?
Bekijk onze vacatures op adullam.nu/vacatures of bel met Ada via 06 37 18 40 23.

Adullam
leren | wonen | werken

#onderwijs

Voor de klas

In de levendige gangen van de school voelt Ron zich op zijn plek. Hij geeft het vak Engels in Hoevelaken en studeert nog. Hij doceert vmbo-leerlingen, heeft met hen een klik en voelt zich gewaardeerd.

Hoe hij de klik met jongeren ontdekte? "Op de jeugdvereniging. Ik leerde daar naar hen te luisteren en te praten over zaken van alledag. Ik kwam erachter dat ik deze interacties erg leuk vind en dat het me ook goed ligt."

Het verhaal van Ron, meer informatie over docent worden en alle vacatures vind je op onze website.

werkenbij.vanlodenstein.nl

Persoonlijk Begeleider(s) Vacature

Ben jij een flexibele collega? Bij de Schutse bieden we je de unieke kans om zelf je werktijden te kiezen. Wij zoeken gedreven (Persoonlijk) Begeleiders.

Voor vragen, neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman via 06 39 36 75 89.

Meer info?

Scan de QR-code voor de volledige vacaturetekst of kijk op werkenbijdeschutse.nl

Te huur tussen Aagtekerke en Domburg: 6-persoons vakantiehuis
dichtbij strand en zee. 0619826960
www.vakantiewoningkleinkwistegelt.nl

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENDHOEK.NL

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl

W www.phvanderleer.nl

Ook de watersnoodramp 1953 herdenken? In bkh: Niets bij geval, Het Hoge Huis van Sion, Rinus en de ramp op Oostdijk, puzzel (1000 stukjes), lesbrief: www.ramshoorn.nl

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06

www.deverrassing.nl

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030

WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

begrafenisverzoeking
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!

Nieuw chalet in de verhuur. Kijk op www.dewelblok.nl Tel. 0111-482523

Ruime keuze aquarelkaarten bij

www.kaartje-posten.nl

Informeer ook eens naar de **aantrekkelijke inkooprijzen** voor goede doelen.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redactoren: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeentengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

34

Écht gelukkig!

In de zaligsprekingen vertelt de Heere Jezus wie er werkelijk gelukkig zijn. Bij het woord 'zalig' denken we vaak aan 'gelukkig'. Als de Heere Jezus het woord 'zalig' gebruikt, bedoelt Hij een geluk dat veel dieper is.

Een dominee in de gevangenis

Boeken begraven?

Verschrikt kijken de mensen in de kerk om zich heen als de twee boeken met een doffe plof van de kansel van de kerk in Benthuizen op de vloer terechtkomen. Wouter gaat iets dichterbij vader zitten. Wat is er toch allemaal aan de hand! Wat gebeurt hier! Iemand die voorin de kerk zit, staat op om de boeken weer aan dominee Ledeboer te geven. Maar hij zegt: 'Vrouw, laat liggen, laat liggen; straks gaan we ze begraven!'

Dominee Ledeboer preekt meteen weer verder, maar Wouter kan niet meer luisteren. Begraven? Boeken begraven? Daar heeft hij nog nooit van gehoord. Stiekem gluurde hij achter vaders rug om naar Hendrik. Maar z'n vriend zit ook met verschrikte ogen rond te kijken. Op dit moment durft Wouter niet naar z'n andere vriend Cornelis te kijken. Die zit vanmorgen te ver naar achter. En stel je voor dat de dominee het ziet. Pfff, hij heeft het er gewoon warm van. Voorzichtig kijkt hij nog een keer naar grootmoeder. Ze kijkt zo ernstig. Wie zal straks die boeken trouwens gaan begraven? En wáár zal de dominee dat doen? Hij begrijpt er niets meer van. Hij veegt z'n bezwete handen af aan z'n broek...

Zodra de dominee 'amen' heeft gezegd, kijkt hij de gemeente doordringend aan. Bevreemd kijken de mensen omhoog. Wat zal er nu nog volgen? Vastberaden klinkt de stem van de dominee: 'Zojuist heb ik u gezegd dat we die boeken zullen begraven, welnu, ik nodig u uit mij te volgen. We gaan naar de tuin van de burgemeesterswoning.'

Meteen stapt hij van de preekstoel af en raapt de boeken onderaan de kansel op. Zonder op of om te zien pakt hij in het portaal zijn deftige jas, zet z'n hoge hoed op, en stapt naar buiten. ♦

'Zalig' is iemand die deelheeft aan Hem! Die persoon is niet voor een poosje gelukkig, maar is eeuwig gelukkig. Voor altijd. In het Hebreeuws is de betekenis van zalig zelfs in het meervoud: welgelukzaligheden! Meer dan 'vol van geluk'. De psalmist van de eerste psalm wist er ook van: 'Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der goddelozen (...), maar zijn lust is in des HEEREN wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht' (Ps. 1:1,2). Misschien mag jij wel zeggen: 'Ik begrijp de psalmist. Ik herken dit versje in mijn eigen leven: 'Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk ik wel ben!' Of moet je eerlijk zeggen, als je denkt aan mensen die gelukkig zijn dat je bijvoorbeeld denkt aan die jongen die in een prachtig huis woont. Of aan iemand die heel veel geld heeft.

Je voelt wel dat de Heere Jezus hier niet spreekt over aardse dingen. De Heere bedoelt armen van geest, mensen die treuren over hun zonden, mensen die hongeren en dorsten naar Hem. Het zijn mensen waar de Héere alles voor geworden is. Zulke kleine en grote mensen worden zalig gesproken, alleen door genade. Het geluk ontvangen ze vanuit Hem alleen.

Wie er nu zalig zijn, daarover zul je de komende maanden vanuit de zaligsprekingen horen. Het grootste geluk is als jij mag zeggen: 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad' (1 Joh. 4:19). Wie heeft lust de Heere te vrezen? 't Allerhoogst en eeuwig goed? ♦

Leestip: Psalm 1

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Onder- trouw

Wilt u nog een keer uitleggen hoe de wijze van 'ondertrouw' in elkaar stak, dicht bij Mattheüs 1?

Plechtige belofte

Het woord 'ondertrouw' vinden we op meerdere plaatsen in de Heilige Schrift. Maar de vraagsteller wees bijzonder op Mattheüs 1 waar we in vers 18b lezen: 'Want als Maria, Zijn moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij samengekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest'.

Ondertrouwen had oudtijds de betekenis van een plechtige trouwbelofte aan elkaar als man en vrouw. Eigenlijk is het vergelijkbaar met het goede gebruik vandaag van een verloving. De diepe intentie wordt uitgesproken om een huwelijksverbintenis aan te gaan (veelal vergezeld met een verlovingsring).

Het 'in-ondertrouw-gaan', als aanduiding van de afspraak bij de burgerlijke overheid voor de huwelijksplechtigheid, kende men vroeger niet en viel dus eigenlijk samen met de trouwbelofte. Tussen Jozef en Maria was blijkbaar zo'n plechtige belofte gemaakt. Vandaar dat de evangelist Mattheüs spreekt in Mattheüs 1 over 'Jozef, haar man' (vs. 19) en de engel des Heeren over 'Maria, uw vrouw' (vs. 20). Na de ondertrouw mocht de aanstaande bruidegom al spreken over 'zijn vrouw' en de aanstaande bruid al over 'haar man'. Deze ondertrouw duurde vanaf het ogenblik van de plechtige belofte aan elkaar totdat de bruiloft aanbrak en de bruid haar intrek nam in het huis van haar man. Men meent dat een periode van een jaar gebruikelijk was maar er zijn ook verklaarders die erop wijzen dat de periode om allerlei redenen langer duurde. Zo'n ondertrouw had ook al 'juridische' gevolgen. Op de dag dat David zich met Michal verloofde, sprak Saul: 'Met de andere (dochter, BL) zult gij heden mijn schoonzoon worden' (1 Sam. 18:21b). Hoewel een meisje dan nog in het ouderlijk huis bleef en het hebben van gemeenschap volstrekt verboden was, gaf de verloving onder Israël reeds rechten en plichten van het huwelijk. Een pasgetrouwde man was het eerste huwelijksjaar vrijgesteld van het leger.

Maar ook een man 'in ondertrouw' genoot dat voorrecht: 'En wie is de man die een vrouw ondertrouwd heeft en heeft haar niet tot zich genomen? Die ga heen en kere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien in den strijd sterve en een andere man haar neme' (Deut. 20:7).

Overigens lezen we nergens dat een 'ondertrouw' niet verbroken mocht worden. Al is het - net als vandaag bij een verbroken verloving - aangrijpend, de onverbreekelijkheid ligt pas binnen de heilige huwelijke staat en het 'tot één vlees zijn'.

Heerlijke voltrekking

De engel des Heeren sprak tot Jozef in de droom over 'het tot zich nemen van Maria' en allereerst over de komende Christus: 'En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden' (Matth. 1:21). Na deze en andere heerlijke woorden aarzelt de trouwe, stille Jozef niet en lezen we: 'en heeft zijn vrouw tot zich genomen' (Matth. 1:24b). En in afwijking van de Bijbelse inzetten lezen we dat Jozef zijn vrouw 'niet bekende totdat zij deze haar eerstgeboren Zoon gebaard had' (vs. 25m).

Ds. H.F. Kohlbrugge (1803-1875) vergelijkt meermalen het leven van Gods kind op aarde met een 'ondertrouw'. Zo lezen we: 'Maar de huwelijksverbintenis zelve is er nog niet. Daartoe moet de duivel eerst nog meer uitzagen, er moet nog veel in de wereld gebeuren, zodat zij te schande wordt, de zonde moet aan de bruid nog meer uitwoeden, dan komt pas het huwelijk. Op deze wereld kan het nog niet gebeuren; eerst als het sterfelijke, als het verderfelijke afgelegd is, dan komt de voltrekking van het huwelijk. Nu is eerst de ondertrouw'.

Lezer(es), kent u die 'geestelijke ondertrouw' en verwacht u de komende Bruidegom? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.